

# Zbigniew Judycki

---

## Mazowszanie w świecie : projekt tematu badawczego

---

Niepodległość i Pamięć 22/3 (51), 361-396

---

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach  
dozwolonego użytku.

**Zbigniew Judycki**

Instytut Biografistyki CAN, Warszawa

## **Mazowszanie w świecie. Projekt tematu badawczego**

Muzeum Niepodległości w Warszawie, Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, Fundacja Polonia Semper Fidelis, Fundacja Willa Polonia oraz Instytut Biografistyki CAN planują zorganizować w Warszawie jesienią 2016 roku Światowy Zjazd Mazowszan, połączony z wystawą, sympozjum naukowym i towarzyszącą mu publikacją.

Polacy urodzeni na Mazowszu od wielu pokoleń wiązali swój los z różnymi krajami świata. Pracując na emigracji sławili i sławią imię Mazowsza – serce Polski, ale również mieli znaczący wkład w rozwój cywilizacyjny krajów, w których przyszło im mieszkać, co zobrazuje planowana wystawa i towarzysząca jej publikacja.

Przygotowywana wystawa „Mazowszanie w świecie. Historia i współczesność” oraz sympozjum naukowe będą okazją do ukazania przykładów zrealizowanej polskiej myśli, która zmieniała świat – osiągnąć często nieznanych ani w Polsce, ani za granicą albo nieutożsamianych z Polakami. Prezentowane będą przykłady polskich dokonań (historycznych i współczesnych) w różnych dziedzinach życia społecznego, gospodarczego, naukowego i kulturalnego. Polski wkład w dzieje świata to także przyczynek do wzmocnienia naszej narodowej dumy z dokonań rodaków z Mazowsza.

Różnorodność tematyczna wystawy (kultura i sztuka, nauka i technika, życie gospodarcze, polityka i administracja, służby mundurowe, duchowieństwo, sport) pozwoli na kierowanie zaproszeń do jej obejrzenia i udziału w sympozjum do wielu środowisk zawodowych i społecznych. Unikatowość opracowań prezentowanych na planszach

wzbudzi zapewne szczególne zainteresowanie świata nauki, ośrodków uniwersyteckich, pasjonatów historii, regionalistów oraz mediów.

Podstawowe elementy ekspozycji to ok. 20 plansz tematycznych, stanowisko multimedialne umożliwiające emisję filmów oraz stoisko wydawnicze prezentujące publikację związaną z tematyką wystawy. Każda plansza wystawowa to tzw. *roll-up* o wymiarach 1 x 2 m zadrukowany pełnym kolorem przy użyciu plotera gwarantującego najwyższą jakość druku cyfrowego.

Publikacją towarzyszącą wystawie będzie katalog-album *Mazowszanie w świecie*, zawierający treści prezentowane na planszach, będący jednocześnie ich rozwinięciem i uzupełnieniem. W części I katalogu zaprezentowanych zostanie kilkaset biografii Mazowszan (postacie historyczne i współczesne). W tej bogato ilustrowanej publikacji, poza treściami zamieszczonymi na każdej z plansz, pojawią się rozwinięcia wątków biograficznych prezentowanych osób, ze szczególnym uwzględnieniem tych etapów życia, które ukazują ich wkład w rozwój kraju osiedlenia. Część II stanowić będą artykuły i materiały analityczne przygotowane w formie referatów sympozjalnych (ze streszczeniami w obcych językach). Planowana jest również multimedialna wersja katalogu na CD (formaty *e-book* oraz PDF).

Uroczyste otwarcie wystawy połączone z sympozjum naukowym oraz Światowym Zjazdem Mazowszan odbędzie się w Muzeum Niepodległości w Warszawie (lub w Domu Polonii w Pułtusku) jesienią 2016 roku. Następnie wystawa będzie prezentowana w kilku miastach Polski (ze szczególnym uwzględnieniem miast województwa mazowieckiego) oraz w polskich placówkach dyplomatycznych za granicą.

Organizatorzy liczą, iż patronat honorowy nad tym projektem obejmą: minister spraw zagranicznych, marszałek województwa mazowieckiego, wojewoda mazowiecki i prezydent m. st. Warszawy, a komitet organizacyjny tworzyć będą, oprócz pomysłodawców, prezydenci i burmistrzowie miast mazowieckich.

Uczestnikom Światowego Zjazdu Mazowszan organizatorzy, po uzyskaniu środków finansowych (granty, dotacje, pieniądze z ogłoszeń reklamowych), pokryją koszty trzydniowego pobytu w Polsce zapewniając noclegi i wyżywienie, transport na terenie kraju, jak również uczestnictwo w szeregu imprez promujących województwo mazowieckie oraz zwiedzanie najciekawszych zabytków Mazowsza. Organizatorzy

Światowego Zjazdu wystąpią z wnioskami do marszałka województwa mazowieckiego, prezydenta m. st. Warszawy oraz do Zarządu Fundacji Polonia Semper Fidelis o uhonorowanie odpowiednimi medalami i dyplomami najbardziej zasłużonych Polaków promujących w świecie Warszawę i region mazowiecki.

Mając na uwadze zainteresowanie Czytelników sylwetkami Mazowszan żyjących na obczyźnie będziemy, począwszy od niniejszego numeru, publikować na łamach „Niepodległości i Pamięci” ich biografie, jako przyszły materiał do tematycznego słownika *Mazowszanie w świecie*. Jednocześnie serdecznie prosimy o krytyczne uwagi dotyczące zamieszczanych not biograficznych oraz przysyłanie nam wszelkich informacji związanych z życiem i działalnością Mazowszan poza Polską.

## POSTACIE HISTORYCZNE

**BARTMAŃSKI Tomasz Franciszek Ksawery**, wojskowy, inżynier; ur. 1797 w Warszawie, zm. 25 marca 1880 w Tadaniu (Polska). Uczestnik powstania listopadowego w randze podpułkownika. We Francji od 1832. Inżynier pracujący przy budowie dróg strategicznych i mostów w Wandei, Bretanii i departamencie Maine-et-Loire 1832–1837; budowniczy portu w Algierze 1837–1842; budowniczy największego w tym czasie tunelu we Francji (długość 7800 m) 1842–1844. W 1842 roku, z polecenia rządu francuskiego brał udział w opracowaniu planu fortyfikacji miasta Aleksandria, a następnie uczestniczył we francuskiej wyprawie naukowej w Góry Księżycowe i do źródeł Nilu. Budowniczy linii kolejowej z Madrytu do Aranjuezu 1845. Pod koniec życia wrócił do Polski. Odznaczenia: Order Virtuti Militari V kl.

**DUNAJEWSKI Henryk (Henri)**, ekonomista; ur. 21 września 1925 w Warszawie, zm. 12 grudnia 2010 w Antony pod Paryżem, syn Zeliga i Felicji z Suchowczyckich; żonaty: Katarzyna Spasska (dokumentalistka, bibliotekarka); dzieci: Tatiana (fizyk). W 1940 za odmowę przyjęcia obywatelstwa sowieckiego deportowany przez NKWD z Białegostoku do obozu pracy przymusowej w rejonie Wołody (ZSRR) 1940–1941. W latach 1941–1943 uczęszczał do sowieckiej szkoły średniej w Derbencie na Kaukazie, a następnie w Andżanie (Uzbekistan). Ochotnik w 1. Dywizji im. T. Kościuszki (uczestnik bitwy pod Lenino, a następnie

walk o wyzwolenie Pragi, Warszawy, Kołobrzegu i Berlina) 1943–1945. Wykształcenie: Uniwersytet Łódzki (prawo i ekonomia) 1947–1948, Szkoła Główna Służby Zagranicznej w Warszawie (nauki społeczno-polityczne i handel zagraniczny) 1949–1953, Uniwersytet Warszawski (doktorat nauk ekonomicznych) 1955–1957; habilitacja na Uniwersytecie Warszawskim 1964. Asystent, starszy asystent, a następnie adiunkt Zakładu Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk w Warszawie 1953–1965; docent Politechniki Warszawskiej 1965–1969. W 1969 usunięty z uczelni i pozbawiony polskiego obywatelstwa. Pracownik naukowy Narodowego Ośrodka Badań Naukowych (CNRS) w Paryżu 1969–1972; profesor (w wyniku konkursu) Uniwersytetu Aix-Marseille III 1973–1991; założyciel i dyrektor Centrum Badawczego Ekonomii Porównawczej 1974–1991. Główne kierunki badań naukowych: teoria systemów gospodarczych, ekonometria. Inicjator układu o współpracy naukowej z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu, dzięki któremu polscy naukowcy mogli odbywać staże i wykładać na Uniwersytecie Aix-Marseille III. Autor artykułów, esejów oraz publikacji książkowych, m.in.: *Mikołaj Kopernik. Studia nad myślą społeczno-ekonomiczną i działalnością gospodarczą* (Warszawa 1957), *Studia nad teorią wzrostu gospodarczego. Mechanizm zmiany struktur agregatowych* (Warszawa 1965). Prezes Association pour Etudes Comparatives des Systèmes Est-Ouest 1979–1992. Członek: Towarzystwa Historyczno-Literackiego w Paryżu, Association Française de Science Economique. Odznaczenia, m.in.: Krzyż Walecznych, Srebrny Krzyż Zasługi, Medal za Warszawę, Medal „Za udział w Wielkiej Oczetiestwiennej Wojnie” (sowieckie), Palmy Akademickie (francuskie).

**HORAIN Tadeusz Ignacy**, kapitan Legii Cudzoziemskiej; ur. 30 listopada 1804 w Warszawie, zm. 25 maja 1839 w Bougie, syn Jana i Kunegundy z Zielińskich. W Legii Cudzoziemskiej 1832–1839 (w Afryce 1832–1835 i 1837–1839 oraz w Hiszpanii 1835–1836), m.in. szef batalionu. Odznaczył się w walkach pod Moulay i Macta. Śmiertelnie ranny podczas walki z Arabami w Gigely. Odznaczenia: Legia Honorowa V kl., Krzyż Ferdynanda I kl.

**JANICKI Stanisław**, inżynier, hydraulik; ur. 26 marca 1836 w Warszawie, zm. 9 czerwca 1888 w Warszawie. Wykształcenie:

studia inżynierskie na Politechnice Hanowerskiej 1854–1856. Pracownik przedsiębiorstwa budowy mostów żelaznych i parowozów „Gouin et Cail” w Paryżu (jako przedstawiciel tej firmy pracował m.in. w Anglii i Polsce, gdzie był zastępcą głównego inżyniera przy budowie pierwszego żelaznego mostu na Wiśle (1859) 1856–1864; współpracownik Lessepsa przy budowie Kanału Sueskiego, powołany przez francuskie konsorcjum „Borel-Lavalley” (kierował pracami na odcinku pomiędzy Port Saidem a Ismailą, a w pewnych okresach sprawował nadzór nad całą budową) 1864–1869; założyciel i współwłaściciel spółki *Entreprise générale des chemins de fer et des travaux publics*, której powierzano prace zarówno we Francji, jak i za granicą (m.in. kierował budową portu Rieka nad Adriatykiem oraz regulacją rzeki Moskwy w Rosji) 1870–1883. Podczas pobytu w Rosji brał czynny udział w rozwoju kopalń węgla w Zagłębiu Donieckim i był jednym z założycieli Francuskiego Towarzystwa Kopalni Rudy Żelaznej w Krzywym Rogu. W 1879 wystąpił z nową teorią dotyczącą usprawniania rzek, ogłaszając na ten temat dwie rozprawy w języku francuskim i rosyjskim. Wynalazca (patent francuski) systemu doków pływających, służących do naprawy okrętów. Do Polski wrócił w 1883 roku.

**JAŃSKI Bogdan**, publicysta, współzałożyciel zgromadzenia zmarłychychwstańców; ur. 27 marca 1807 we wsi Domosław k. Pułtuska, zm. 2 lipca 1840 w Rzymie. Po przyjeździe w 1830 do Paryża związał się aktywnie z saint-simonistami. Działacz Towarzystwa Demokratycznego Polskiego i Towarzystwa Historyczno-Literackiego w Paryżu. Współpracownik *Encyclopédie catholique*, *Encyclopédie nouvelle*, *Encyclopédie du XIXe siècle*, *Revue encyclopedique*, *Revue européenne* oraz licznych tygodników i dzienników francuskich jako autor, tłumacz i korektor. W lutym 1836 powstał w Paryżu „Domek Jańskiego”, pierwsza komórka przyszłego zgromadzenia zmarłychychwstańców. Autor (pod nazwiskiem hr. Karol de Montalembert) przekładu na język francuski *Ksiąg narodu i pielgrzymstwa polskiego* A. Mickiewicza.

**JAROSZEWICZ Marek Tadeusz**, architekt, nauczyciel akademicki; ur. 12 czerwca 1921 w Warszawie, zm. 16 czerwca 1999 w Warszawie, syn Władysława i Zofii z Hulanickich; żonaty: Krystyna Brzezicka; dzieci: Stefan, Anne, Jan, Matthew. Po wybuchu II wojny

światowej przedostał się do Francji, gdzie zgłosił się jako ochotnik do Wojska Polskiego 1939. Żołnierz 2. Dywizji Strzelców Pieszych (internowany w Szwajcarii 1940). Studia architektoniczne w Związkowej Wyższej Szkole Technicznej w Zurychu 1940–1945. Starszy projektant w pracowni Eero Saarinen w Detroit (projekty, m.in.: Centrum Techniczne General Motors pod Detroit, aula-audytoryum Massachusetts Institute of Technology w Cambridge) 1949–1953; naczelny projektant w pracowni Victor Gruen Associates w Detroit (m.in. centra handlowe „Northland Shopping Center” koło Detroit, w Chicago i w Minneapolis, które po realizacji uzyskały szeroki rozgłos i wywarły znaczący wpływ na zmiany metodologii handlu) 1953–1955; naczelny projektant w pracowni Eberle Smith Associates w Detroit (projekty: m.in. budynki dla szkolnictwa niższego, średniego i uniwersyteckiego) 1955–1958; współwłaściciel pracowni architektonicznej Stickel, Jaroszewicz & Moody w Birmingham 1958–1961; współwłaściciel pracowni TMP Associates w Bloomfield Hills 1961–1973. Wykładowca projektowania szkół na Wydziale Pedagogicznym Wayne State University w Detroit 1956–1958; docent w Szkole Architektury przy uniwersytecie w Detroit 1960–1965; profesor nadzwyczajny w Szkole Architektury University of Michigan w Ann Arbor 1969–1971; profesor zwyczajny i dyrektor Szkoły Architektury Oklahoma State University w Stillwater 1973–1976; profesor i dziekan College of Architecture University of Florida w Gainesville (największa szkoła architektury w USA, składająca się z pięciu wydziałów, zatrudniająca 90 profesorów i kształcąca ok. 1800 studentów) 1976–1986; profesor i dyrektor Centrum Architektury Tropikalnej University of Florida w Gainesville 1986–1992. W 1992 decyzją Senatu otrzymał dożywotni tytuł honorowy „Dziekan i Profesor Emeritus”. Autor publikacji w zawodowych czasopismach amerykańskich, włoskich, japońskich, francuskich, szwajcarskich i polskich. Współautor (jako jeden z 23 architektów z całego świata) Karty Machu Picchu, mającej za zadanie uwspółcześnienie Karty Ateńskiej z 1933, której głównym autorem był Le Corbusier 1977; przewodniczący Komisji Doradczej Okręgu nr 7 General Services Administration (budowa i administracja wszystkich budynków dla Rządu Federalnego w danym okręgu) w Fort Worth (Teksas) 1975–1976; wiceprzewodniczący Executive Committee National Institute of Building Sciences 1985. Członek American Institute of Architects (członek

honorowy „Fellow” od 1978) 1953. Laureat 24 nagród za projekty konkursowe i realizowane, pod patronatem Amerykańskiego Stowarzyszenia Architektów lub czasopism zawodowych premiujących najlepsze projekty roku. Profesor honorowy Universidad Nacional Federico Villarreal w Limie i Universidad Nacional San Antonio Abad w Cuzco od 1977. Członek honorowy Instytutu Urbanistyki i Planowania w Limie od 1978. Odznaczenia: Złoty Medal Okręgu Florydy (najwyższe odznaczenie nadawane przez American Institute of Architects).

**JASTRZĘBSKI Zbigniew Damazy**, chemik, nauczyciel akademicki; ur. 15 września 1910 w Warszawie, zm. 10 kwietnia 1995 w Easton, (Pensylwania, USA), syn Teofila i Apolonii z Niesiobędzich. Wykształcenie: studia chemiczne 1930–1935 oraz doktorat 1960 na Politechnice Warszawskiej. Asystent na Wydziale Chemii Politechniki Warszawskiej 1935; zastępca dyrektora Drogowego Instytutu Badawczego przy Politechnice Warszawskiej (w latach 1935–1936 odbył służbę wojskową w Szkole Podchorążych Artylerii we Włodzimierzu Wołyńskim) 1936–1939; dyrektor Departamentu Nauki i Badań w Kabulu (Afganistan) 1939–1943. W okresie II wojny światowej podporucznik w Adiutanturze Dowództwa II Korpusu Polskiego na Bliskim Wschodzie (ciężko ranny w wypadku samochodowym) 1943. Inżynier wojskowy przy budowie lotnisk w Londynie 1945–1946; profesor chemii, dziekan Wydziału Chemii, a następnie prorektor Polish University College w Londynie 1946–1953; profesor (dziekan Wydziału Inżynierii Chemicznej 1961–1976) Lafayette College w Easton (Pensylwania, USA) 1953–1976. Konsultant w dziedzinie korozji metali i polimerów firm amerykańskich i kanadyjskich m.in.: American Viscose Corporation, Navy Bureau of Ordnance, Naval Propellant Plant w Indianaland, Argonne National Laboratory, Chemical Projects Limited w Toronto. Uzyskał patent w dziedzinie przetwarzania ceramiki. Autor artykułów naukowych, skryptów uniwersyteckich (wielokrotnie wznawianych i tłumaczonych m.in. na język polski, arabski, hiszpański, japoński) oraz książek: *Smoly drogowe* (1938 i 1946), *Smola asfaltowa jako lepiszcze w nawierzchniach bitumicznych* (1946), *The Nature and Properties of Engineering Materials*, używana na ok. 50 wyższych uczelniach amerykańskich (1959, 1976, 1977, 1962), *Entrance Effect and Wall Effects in an Extrusion Rheometer during the Flow on Concentrated*



*Suspensions* (1967). Członek: American Institute of Chemical Engineers, Institution of Chemical Engineers w Wielkiej Brytanii, The American Society for Engineering Education, The American Association for the Advancement of Science, The National Association on Corrosion Engineers, The ASTM Committee on Corrosion of Metals and Tau Beta Pi. Laureat nagród: Outstanding Teaching Award (Lafayette College), Jones Faculty Lectures Award (Lafayette College), National Science Foundation (w dziedzinie reologii), Nagrody im. Johna Markle z tytułem „Professor chemii inżyneryjnej John Markle” od 1967 do emerytury.

**KARASIEWICZ Kazimierz**, amerykański porucznik, lotnik, operator filmowy; ur. 4 grudnia 1910 w Nasielsku, zm. 16 listopada 1944 we Włoszech, syn Teodora i Marianny z Ostaszewskich. W latach 1935–1941 współpracował jako montażysta i operator filmowy z Polską Agencją Telegraficzną, a następnie z Sekcją Filmowo-Fotograficzną Wydziału Prac Kulturalno-Oświatowych przy Naczelnym Dowództwie Armii Polskiej we Francji i w Wielkiej Brytanii. W armii amerykańskiej od 1941 jako pracownik Czołówki Filmowej Sił Powietrznych XIII Armii Stanów Zjednoczonych. W 1943 nakręcił spotkanie prezydenta F.D. Roosevelta z premierem W. Churchilllem w Casablance (prawdopodobnie za ten film otrzymał obywatelstwo amerykańskie i stopień porucznika) oraz był jednym z trzech operatorów (jedynym ze strony amerykańskiej) dopuszczonych do filmowania spotkania Wielkiej Trójki w Teheranie. Jako operator filmowy uczestniczył w walkach powietrznych w Afryce i we Włoszech. Zginął na pokładzie samolotu na terenie Włoch podczas filmowania pilotów brazylijskich szkolących się na bombowcach amerykańskich. Odznaczenia: Silver Star Flying Medal, Medal of Legion of Merit.

**KOZARYNOWA Zofia** ps. T. Brudzewski, Rębajło, Elea, Krystyna Jaworska, prozaik, tłumaczka; ur. 20 września 1890 w Warszawie, zm. 17 kwietnia 1992 w Laxon Hall (Wielka Brytania), córka Franciszka Gawrońskiego i Antoniny z Miłkowskich, zamężna: Stanisław Kozaryn (bibliotekarz). Wykształcenie: studia humanistyczne na Sorbonie w Paryżu 1916–1919. Wykładowca literatury polskiej na Uniwersytecie w Turynie 1929–1939. Od 1947 w Wielkiej Brytanii. Autorka licznych artykułów publikowanych m.in. w „Ostatnich Wiadomościach”

(Mannheim), „Dzienniku Polskim i Dzienniku Żołnierza” (Londyn), „Wiadomościach” (Londyn), „Głosie Kobiet”(Londyn), „Tygodniu Polskim” (Londyn) „Życiu” (Londyn), „Tematach” (Nowy Jork), „Związku” (Toronto), „Zeszytach Literackich” (Paryż), „Przeglądzie Powszechnym” (Warszawa) oraz publikacji książkowych, m.in.: *Walka z cieniem*, powieść (Warszawa 1924), *Zatrute źródło*, powieść (Warszawa 1927), *Zaczarowany parasol*, powieść (Londyn 1951), *O braciach klótnikach i wesołej Basi*, powieść dla dzieci (Londyn 1955), *Król poezji. Opowieść o panu Adamie* (Londyn 1956), *Sto lat. Gawęda o kulturze środowiska* (Londyn 1982). Liczne przekłady z języka angielskiego i francuskiego. Członek: Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie. Laureatka nagród literackich: im. Anny Godlewskiej 1974, „Wiadomości” 1979 i 1983, Fundacji A. Jurzykowskiego w Nowym Jorku 1989, Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie 1990.

**MALINOWSKI Jakub**, nauczyciel języków obcych, pisarz; ur. 1 września 1808 w Warszawie, zm. 29 września 1897 w Cahors (Francja). Wykształcenie: studia budowlane na Uniwersytecie Warszawskim i w Szkole Politechnicznej w Warszawie 1827. W latach 1834–1843 studiował na Sorbonie, w Collège de France i Ecole des Beaux Arts w Paryżu oraz na uniwersytecie w Dijon (*bacheliers lettres, bacheliers sciences* i licencjat nauk wyzwolonych). Inżynier drogowy w Dijon 1837–1843; nauczyciel języka angielskiego i niemieckiego, matematyki, miernictwa, rysunku i fizyki w kolegium w Semur 1844–1852; nauczyciel języka angielskiego i niemieckiego w Cesarskim Liceum w Dijon 1852–1865, a następnie w Mâcon i Alès 1865–1867. Założyciel: Polskiego Towarzystwa Naukowego w Dijon 1845, Société des Sciences Naturelles et Historiques w Semur 1850, Société Scientifique d’Alais 1868, Société des Etudes Scientifiques, Littéraires et Artistiques w Cahors 1872. Opublikował ponad 100 prac w języku francuskim i polskim. Autor powieści, poezji i komedii m.in. *Casimir I Roi de Pologne moine de Cluny au XI siècle* (1885), *Jean XXII et la Pologne* (1874), *Tableau géologique de département de la Côte d’or* (1853), *Histoire de la province du Quercy* (1879). Członek: Akademii w Nîmes, Towarzystwa Naukowego w Lyonie, Akademii w Aix-en-Provence. Odznaczenia: Palmy Akademickie oraz srebrny medal Akademii w Tuluzie.

**MARTIN (Marcinkowski) Filip Maurycy**, kolumbijski generał; ur. ok. 1785 w Warszawie, zm. 22 grudnia 1854 w Bogocie (Kolumbia); żonaty: Franciszka Gaytan. W latach 1803–1807 służył w brytyjskiej flocie wojennej. Prawdopodobnie brał udział w bitwie pod Trafalgarem jako członek załogi „Victory”, flagowego okrętu admirała H. Nelsona 1805. W 1810 przybył do wyzwalającej się spod hiszpańskiej władzy Wenezueli. W następnych latach związał się z Simonem Bolivarem, walcząc w jego armii jako oficer kawalerii, m.in. prawdopodobnie dowodził oddziałem jazdy w bojach o Cartagenę. Po 1815 dowodził w armii Bolívara ochotnikami europejskimi walczącymi w Wenezueli i Kolumbii przeciwko Hiszpanom. Uczestnik zwycięskich bitew pod Boyacá 1819 i w Carabobo 1821. W 1824 został mianowany komendantem Korpusu Rezerwy w stopniu generała. Z wojska wystąpił ok. 1830.

**NIEMIROWICZ Zdzisław**, ekonomista, menedżer; ur. 22 maja 1928 w Warszawie, zm. 12 lutego 2000 w Paryżu, syn Mikołaja i Cezarii z Radziwiłłowiczów; żonaty: Maria Majewska (zm. 1994); dzieci: Ewa Maria (filolog). Wykształcenie: studia ekonomiczne w Szkole Głównej Handlowej 1947–1948 i 1952. W okresie II wojny światowej żołnierz Kedywu Armii Krajowej i uczestnik powstania warszawskiego 1943–1944. Niemiecki jeńiec wojenny (stalag XI-A w Altengrabow) 1944–1945. Więzień polityczny X Departamentu MBP i więzienia mokotowskiego (skazany przez sąd wojskowy w 1949; zrehabilitowany w 1956) 1949–1951. Pracownik Stołecznych Zakładów Przemysłu Terenowego w Warszawie 1951–1955; inspektor w Centralnym Biurze Konstrucyjnym Telekomunikacji w Warszawie 1956–1957; organizator polarnych i tropikalnych wypraw naukowych Polskiej Akademii Nauk – Komisji Międzynarodowego Roku Geofizycznego (uczestnik polarnych wypraw naukowych na Spitsbergen 1958 i 1960) 1957–1961; zastępca dyrektora Zakładu Astronomii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie 1961–1965; pracownik (zastępca sekretarza wykonawczego 1965–1968, sekretarz wykonawczy 1968–1988, dyrektor 1988–1993) Międzynarodowego Komitetu Badania Przestrzeni Kosmicznej – COSPAR w Paryżu 1965–1993. Redaktor kwartalnika „COSPAR Information Bulletin” 1968–1990; członek komitetu redakcyjnego (seria książek zawierających publikacje o wynikach kongresów naukowych): *Space Research, Life Sciences and Space Research, Advances*

*in Space Research* 1980–1993. Członek: Sociedad de Especialistas Latinoamericanos en Percepción Remota – SELPER (honorowy), International Academy of Astronautics 1989–2000. Honorowy Obywatel miasta Houston (USA). Odznaczenia: Krzyż Kawalerski Orderu Zasługi RP, Krzyż Armii Krajowej, Warszawski Krzyż Powstańczy, Medal Wojska (2x), Medal za Warszawę, Medal Zwycięstwa i Wolności, Odznaka Akcji „Burza”, Odznaka Grunwaldzka, Croix du Combattant, COSPAR Distinguished Service Medal.

**NOWAK Jadwiga**, bibliotekarka; ur. 19 lipca 1907 w Warszawie, zm. 27 grudnia 1990 w Chislehurst (Wielka Brytania). Wykształcenie: Wyższa Szkoła Handlowa w Warszawie. Od 1939 w Wielkiej Brytanii. Pracownik Biblioteki Polskiej w Londynie (zastępca kierownika 1974–1988) 1949–1989. Redaktorka kwartalnika „Books in Polish or relating to Poland”. Autorka *The Joseph Conrad Collection in the Polish Library in London. Catalogue* (London 1970); współautorka opracowania dotyczącego bibliografii prac naukowych w językach obcych ogłoszonych poza Polską przez uczonych polskich w latach 1939–1962. Odznaczenia: Złoty Krzyż Zasługi.

**ROLOFF-MIAŁOWSKI Karol Rudolf**, kubański generał; ur. 4 listopada 1842 w Warszawie, zm. 17 maja 1907 w Guanabacca (Kuba), syn Karola i Luizy z Miałowskich; żonaty: (I) Benita Alvarez, (II) Galatea Guardiola; dzieci: Gerard, Karol, Anna, Juliusz, Maria. Prawdopodobnie w Królewcu chodził do pruskiej szkoły wojskowej. W 1859 wyemigrował do USA. Uczestnik wojny secesyjnej po stronie Północy w 9. Pułku ze stanu Ohio. Około 1865 przybył na Kubę. Po wybuchu w 1868 antyhiszpańskiego powstania (tzw. Wojna Dziesięcioletnia) objął z polecenia Junty w Santa Clara szefostwo Sztabu Generalnego powstańczych sił zbrojnych tejże prowincji i przez 9 lat kierował walką w stopniu generała majora. W 1876 został mianowany naczelnym dowódcą sił powstańczych w Las Villas. Po upadku powstania w 1878 wydany z Kuby, przebywał do 1881 w USA, a następnie przez ponad 10 lat w Hondurasie. W latach 1892–1895 działał wśród politycznej emigracji kubańskiej w USA jako jeden z przywódców Kubańskiej Partii Rewolucyjnej i organizatorów nowego powstania przeciwko Hiszpanii. Po wybuchu w 1895 nowej wojny o niepodległość

Kuby wylądował z rewolucjonistami w Las Villas obejmując stanowisko szefa operacji zbrojnej. Miesiąc później otrzymał nominację na sekretarza do spraw wojny (ministra) w Rządzie Tymczasowym Republiki Kubańskiej. Po zakończeniu działań wojennych mianowany w 1898 inspektorem generalnym Armii Wyzwoleńczej, a w 1901 ministrem skarbu. Pozostał na tym stanowisku aż do śmierci. Autor kilku broszur o tematyce wojskowej oraz dzieła *Indice alfabético y defunciones del Ejército Libertador de Cuba. Guerra de Independencia iniciada el 24 de Febrero de 1895 y terminada oficialmente el 24 de Agosto de 1898* (Habana 1901). Jego nazwisko nosi obecnie na Kubie kilka szkół, bibliotek i ulic, a podobiznę utrwalono na znaczku pocztowym.

**SAMULSKI Bohdan**, architekt; ur. 6 września 1920 w Warszawie, zm. 24 stycznia 2010 w Huccorgne (Belgia) syn Ryszarda i Zofii z Raczyńskich; żonaty: Zofia Wadowska; dzieci: Krystjan, Anna. Uczestnik kampanii wrześniowej 1939, po której dostaje się do niewoli niemieckiej. Od 1941 w specjalnym obozie jenieckim dla polskich podchorążych w Nadrenii. Po nieudanej próbie ucieczki wcielony do specjalnej karnej kompanii dla uciekinierów („Błękitna Kompania”). W 1943 ucieka po raz drugi i dociera do Belgii, gdzie uczestniczy w ruchu oporu, a następnie walczy w szeregach 1. Polskiej Dywizji Pancerniej gen. Stanisława Maczka. Wykształcenie: studia architektoniczne w Królewskiej Akademii Sztuk Pięknych w Brukseli (na ostatnim roku studiów pracował nad odrestaurowaniem makieoty starożytnego Rzymu znajdującej się obecnie w Muzeum Historii i Sztuki w Brukseli) 1945–1950. Współpracownik, a następnie wspólnik Bureau d’Architecture Marcel Lambrichs w Brukseli 1945–1985. Współautor licznych projektów i realizacji architektonicznych, m.in.: pałac gubernatora Konga Belgijskiego w Léopoldville (wygrany konkurs) 1951; główna siedziba Crédit Communal de Belgique w Brukseli (wygrany konkurs) 1962. W latach 1963–1975 reprezentował biuro Labrischa w Kinshasie (Zair), gdzie, m.in. jako wspólnik projektował Banque Belge d’Afrique i Institut National de Sécurité Sociale oraz przebudowę byłego Pałacu Gubernatora na Parlament. Pod koniec lat siedemdziesiątych przebywał kilkakrotnie w Nigerii. Autor serii rysunków dotyczących historii jazdy polskiej oraz 1. Polskiej Dywizji Pancerniej prezentowanych, m.in. w Galerii IRB w Vaudricourt

(Francja) 2000–2008. Odznaczenia: Virtuti Militari V kl., Krzyż Walecznych, Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 roku, Krzyż Czynu Bojowego Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, 1939–45 Star, France-Germany Star, Victory Medal.

**SIERAKOWSKI Kazimierz**, architekt; ur. 26 stycznia 1924 w Warszawie, zm. 1 listopada 2009, syn Władysława i Stanisławy z Wąsików; żonaty: Aldona Jadwiga Ruchaj (bibliotekarka); dzieci: Hanna Elizabeth, Mark Andrew (kapitan lotnictwa australijskiego). W czasie II wojny światowej żołnierz Armii Krajowej i uczestnik powstania warszawskiego 1939–1944. Jeniec obozów wojennych w Niemczech (Sandbostel) i Austrii (Wolfsberg, St. Veitan der Glan, St. Johann in Markt Pongau). Po oswobodzeniu, żołnierz II Korpusu Polskiego we Włoszech. Wykształcenie: studia architektoniczne: Uniwersytet Rzymski 1946, Polish University College, School of Architecture w Londynie 1947–1950, Rada Akademickich Szkół Technicznych w Londynie 1951. Asystent architekta w Ministerstwie Pracy w Londynie 1950–1957; architekt w London County Council w Londynie 1957–1960; kierownik sekcji architektonicznej w Ghana National Construction Corporation West Africa w Akrze (Ghana) 1960–1965; kierownik sekcji architektonicznej i asystent głównego architekta w London Borough w Sutton 1965–1973; starszy architekt, a następnie kierownik sekcji i główny architekt projektu Centrum Kulturalnego w Building Management Authority w Perth (Australia) 1973–1989. Autor projektów i realizacji na terenie Wielkiej Brytanii, Ghany, Australii i Singapuru, m.in.: centrum sportowe, szkoły, biura, centrum administracyjne, stacje graniczne, budownictwo mieszkaniowe, Międzynarodowa Galeria Sztuki i Centrum Kulturalne w Perth. Laureat nagród i wyróżnień za pracę zawodową, m.in.: odznaczenie za odrestaurowanie XVII-wiecznego budynku (nadane przez Civic Trust of Great Britain) 1970; Architecture Design Award 1979 oraz medal zasługi 1983 (nadany przez Royal Australian Institute of Architects za Międzynarodową Galerię Sztuki w Perth); Award for Excellence 1986 (nadany za Centrum Kulturalne w Perth). Członek: Związku Architektów Polskich Zagranicą w Londynie (zarządu) 1951–1952, Royal Institute of British Architects w Londynie 1955–1990, Ghana Institute of Architects w Akrze (zarządu) 1960–1965, Royal Australian

Institute of Architects w Perth. Odznaczenia: Exuli Bene de Ecclesia Merito, Krzyż Partyzancki, Krzyż Armii Krajowej, Warszawski Krzyż Powstańczy, Medal za Warszawę 1939–1945, Medal Wojska.

**SZERYNG Henryk**, skrzypek; ur. 22 września 1918 w Warszawie, zm. 3 marca 1988 w Kassel (Niemcy), syn Szymona i Aliny z Woźnickich. Wykształcenie: gry na skrzypcach uczył się u: M. Frenkela (Warszawa), W. Hessa i C. Flescha (Berlin), J. Thibauda i G. Bouillona (Paryż); kompozycję studiował u Nadii Boulanger w Paryżu. Debiutował w Filharmonii Warszawskiej *Koncertem skrzypcowym* Brahmsa 1933. W czasie II wojny światowej oficer łącznikowy i tłumacz (znał 7 języków) rządu polskiego na uchodźstwie. Od 1946 mieszkał w Meksyku, gdzie m.in. był wykładowcą w klasie skrzypiec na Narodowym Uniwersytecie Meksyku. Jako skrzypek w swoim repertuarze miał ponad 40 koncertów i kilkadziesiąt sonat kompozytorów wszystkich epok. Występował z najsłynniejszymi orkiestrami i dyrygentami w Europie, Ameryce, Azji i Afryce. Wsławił się interpretacją koncertów Bacha, Beethovena, Bartóka, Berga, Brahmsa, Chaczaturiana, Czajkowskiego, Mozarta, Paganiniego, Prokofiewa, Sibeliusa, Szymanowskiego i Wieniawskiego. Doradca muzyczny przy UNESCO. Uczestnik prac Konkursu im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu. Nagrał wiele płyt dla firm: RCA, Decca, Philips, Deutsche Gramophon, Mercury. Laureat nagrody Grammy. Odznaczenia: Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Oficerski Orderu Korony (Belgia), Order Lwa Finlandii V kl., Legia Honorowa IV i V kl. (Francja), Order Sztuki i Literatury I i II kl. (Francja), Order Alfonsa X Mądrego III kl. (Hiszpania), Order Gwiazdy Jugosławii III kl., Order Świętego Karola III kl. (Monako), Order Edukacji Publicznej III kl. (Portugalia), Medaglia d'oro ai benemeriti della Cultura e dell'Arte (Włochy).

**WESOŁOWSKI Stefan Piotr**, dowódca amerykańskich okrętów wojennych, kapitan żegluga wielkiej; ur. 31 stycznia 1909 w Warszawie, zm. 1 kwietnia 1987 w Miami Beach (Floryda, USA), syn Lucjana i Bronisławy z domu Glermuda. Żołnierz (w wieku 9 lat) 16. Pułku Piechoty Legionów (dyon Huzarów Śmierci), z którym uczestniczył

w obronie Lwowa, za co otrzymał Krzyż Walecznych i mianowany został kapralem (najmłodszy podoficer Wojska Polskiego) 1918. Uczestnik III Powstania Śląskiego, w którym (w wieku 12 lat) odznaczony został orderem *Virtuti Militari*. W latach 1922–1939 pełnił różne funkcje w marynarce handlowej i wojennej m.in.: chłopiec okrętowy na bocznokołowcu „Abdan”, a następnie na dwumasztowcu z silnikiem „Gazolina”, na którym pływał z materiałami włókienniczymi i naftą do Kłajpedy i Lubawy; komendant Punktu Obserwacyjnego Marynarki Wojennej w Gdyni; sygnalista i instruktor na torpedowcach; bosmanmat Marynarki Wojennej (pływał m.in. jako artylerzysta na torpedowcu ORP „Mazur”); kierownik holownika „Polux”. W międzyczasie uczęszczał do Szkoły Podoficerskiej Marynarki Wojennej w Gdyni oraz odbył szkolenie specjalistyczne jako dalmierzysta stereoskopowy we Francji, gdzie przeszedł praktyczne przeszkolenie na okrętach w Tulonie i w paryskiej wytwórni dalmierzy 1926. Dyplomowany szyper 1. klasy. Po wybuchu II wojny światowej m.in. podoficer-sygnalista na ORP „Błyskawica” (ranny pod Narwikiem) 1939–1940; zastępca dowódcy francuskiego ścigacza „Ch 15” 1940; radiotelegrafista na szwedzkim statku „Heilmeren” 1941; radiotelegrafista, II oficer i zastępca kapitana na polskich statkach handlowych (m.in. pływał na „Lechistanie”) 1941–1943; II oficer na amerykańskich zbiornikowcach „Fairfax” i „Lafcadio Hearn” 1943; zastępca dowódcy, a następnie dowódca amerykańskiego lotniskowca USAT „Ganandoc”, z którym uczestniczył w inwazji na Sycylię w operacji normandzkiej 1943–1946. W okresie remontu USAT „Ganandoca” (uszkodzony podczas działań w Norwegii) dowódca pełnomorskiego holownika LT „533” i transportowca wojskowego „President Madison”, który prowadził w rejs z San Francisco do Szanghaju. Za nienaganną służbę na tych okrętach otrzymał „Certificate of Merit”. Był pierwszym w historii nie-Amerykaninem, który dowodził jednostkami wojskowymi Stanów Zjednoczonych. Prowadził wyróżniającą się działalność na silnie zaminowanych wodach, często pod ogniem nieprzyjaciela, podczas wielu operacji holowniczych i ratowniczych m.in. będąc w konwoju w grudniu 1944, odkrył pole minowe i ryzykując własne bezpieczeństwo, przeprowadził przez nie konwój, unikając przy tym strat w ludziach i jednostkach pływających. Po zakończeniu wojny za zasługi dla Stanów Zjednoczonych nadano mu obywatelstwo.



Złożył przed komisją amerykańską obowiązujący egzamin i otrzymał dyplom kapitana żeglugi wielkiej. W 1946 odrzucił propozycję władz PRL objęcia dowództwa floty polskiej. W latach 1946–1967 dowodził różnymi statkami floty handlowej Stanów Zjednoczonych (służbę zakończył na tankowcu „Seatrain”). Czynny działacz związków polonijnych w USA. Autor wspomnień *Od „Gazoliny” do „Ganandoca”* (1983). Odznaczenia: (45) m.in.: polskie: Virtuti Militari V kl., Krzyż Niepodległości, Krzyż Walecznych (2x), Brązowy Krzyż Zasługi, Srebrny Krzyż Zasługi z Mieczami, Śląski Krzyż Powstańczy, Order Zasługi PRL III kl.; amerykańskie: Bronze Star for Valor, Combat Medal Merchant Marine, Atlantic War Zone Medal, Mediterranean Middle East War Zone Medal, Pacific War Zone Medal, Merchant Marine WWII Victory Medal, Conspicuous Service Cross; angielskie: The 1939–1945 Star, The France and Germany Star, The Atlantic Star, The Defense Medal, The 1939–1945 Medal; francuskie: Croix de Guerre; norweskie: 1940–1945 Medal; chińskie: War Medal.

## POSTACIE WSPÓŁCZESNE

**ADAMCZYK Wiesław Henryk**, chemik, doradca podatkowy, publicysta, brydżysta turniejowy, działacz społeczny; ur. 14 stycznia 1933 w Warszawie, syn Jana i Anny z domu Schinagel; żonaty: Barbara Doerr (nauczycielka); dzieci: George (właściciel firmy budowlanej). W czasie II wojny światowej więziony na Syberii 1940–1942 (ucieczka w 1942 do Iranu, gdzie przebywał do 1945, następnie Liban 1946–1948 i Wielka Brytania 1949). Wykształcenie: studia chemiczne i filozoficzne na De Paul University w Chicago oraz kurs oficerski (ROTC-Reserve Officers Training Corps-US Army) 1952–1957. Główny chemik, ekspert i doradca w Lever Brothers Company w Hammond 1957–1995; doradca podatkowy i właściciel firmy Suburban Income Tax Service w Dolton i w Hammond 1970–1992. Wynalazca systemu bardzo szybkiej analizy gliceryny podczas produkcji 1991. Od 1960 grał w wielu turniejach brydżowych (wygrał ok. 50); przez 10 lat był „uczestnikiem dyskusji” i autorem artykułów w brydżowej gazecie „The Advocate”; wykładowca na turniejach brydżowych; opublikował swój system licytacji brydżowej Two Way Raises of Overcalls w czasopiśmie „The Bridge World” 1990; wyróżniony w sekcji Leading Bridge Personalities w *The Official*

*Encyclopedia of Bridge* (1965); zdobył stopnie mistrzowskie: Life Master 1965 i Diamond Life Master 1992. W 1998 reprezentant Stowarzyszenia Rodzin Katyńskich w Chicago podczas uroczystości upamiętniających mord na polskich oficerach w Charkowie w 1940 oraz główny uczestnik filmu dokumentalnego nakręconego przez British Broadcasting Corporation o losach polskich Sybiraków i tragedii katyńskiej. Autor broszury technicznej *Organoleptic Analysis of Refined Glycerin* (1991) oraz publikacji książkowej *When God Looked the Other Way*. Członek: American Contract Bridge League 1960–, The Polish Museum of America 2000–. Miejsce zamieszkania: USA 1949–.

**BRONIC-CZERECHOWSKI Włodzimierz**, architekt i urbanista; ur. 27 lutego 1928 w Warszawie, syn Franciszka i Zofii z Ulaniewiczów; żonaty: Ewa Maria Banach (artysta plastyk, scenograf); dzieci: Ewa Jessica, Marcin Józef. W okresie II wojny światowej żołnierz Armii Krajowej 1943–1944 (dwukrotnie ranny). Wykształcenie: studia architektoniczne na Politechnice Wrocławskiej 1946–1952 oraz Greenwich University w Londynie 1972–1973. Kierownik pracowni w Miastoprojekcie Wrocław 1953–1966 (m.in. prace dotyczące opracowania planu szczegółowego Starego Miasta oraz odbudowy centralnej części Wrocławia); starszy projektant w Greater London Council (Department of Architecture & Civic Design, Planning & Transportation Department) w Londynie 1966–1978; współwłaściciel: ISER International Hospital Design Executive 1978–1990, BBCR Consultancy (prywatna praktyka) w Londynie 1990–1996; profesor nadzwyczajny architektury i nauk środowiskowych Yarmouk University w Irbid (Jordania) 1981–1983; profesor architektury i urbanistyki Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie w Londynie 1993–; konsultant Department of the Environment, Westminster City Council 1987–1992. Główne kierunki badań naukowych: wpływ konstrukcji dróg i obiektów budowlanych na środowisko; nowy system sprzedaży „Euromarket”; budownictwo mieszkaniowe nowej generacji; metodologia programowania i projektowania. Ważniejsze realizacje i prace projektowe m.in.: kompleks szpitalny przy Uniwersytecie w Belfaście; rehabilitacja osiedla Butown-Cardiff (III nagroda – International Architectural Timber Award 1979); fabryka elektroniczna, centrum szkolenia, szkoła i hotel w Samarra (Irak); przebudowa centralnej części miasta, projekty

centrum handlowego, szkoły i meczetu w Al-Khobar (Arabia Saudyjska); centrum handlowo-usługowo-rozrywkowe Metro Centre Gateshead (nagroda za jakość projektową dokumentacji i integracji z otoczeniem); centrum handlowe w Rijadzie; centrum rekreacyjne w Jubail (I nagroda w konkursie architektonicznym 1982); projekt transformacji centralnej części Londynu; projekt Narodowego Centrum Szkoła w Sunderland. Autor licznych publikacji w czasopiśmie specjalistycznych m.in.: *Prospects for Whitehall*, „Architects Journal” (London) 1972; *Belfast City Centre. Environmental and Traffic Management Study* (brozura) 1979; *London in the 21st century: Transformation of London's Central Areas*, „Polish Business” (Warszawa) 1996; *Plac Papieski szansą rozwoju Koszalina i regionu Pomorza Środkowego*, „Architektura & Biznes” (Warszawa) 1999. Uczestnik wielu krajowych i międzynarodowych konferencji oraz sympozjów naukowych. Członek: Architects Registration Board w Wielkiej Brytanii 1973–, Royal Institute of British Architects w Wielkiej Brytanii 1974–, Urban Design Group w Londynie 1980–1990, Polskiego Towarzystwa Naukowego na Obczyźnie w Londynie 1993–. Laureat 21 nagród za prace architektoniczne i kompleksy urbanistyczne oraz trzech polskich nagród państwowych III stopnia za budynek eksperymentalny oraz odbudowę centralnej części Wrocławia. Odznaczenia: Krzyż Walecznych, Krzyż Armii Krajowej, Krzyż Partyzancki, Medal Zwycięstwa i Wolności, Zainteresowania/hobby: muzyka klasyczna, narty, pływanie. Miejsce zamieszkania: Wielka Brytania 1966–.

**BRUZDOWICZ-TITTEL Joanna Maria**, kompozytorka; ur. 17 maja 1943 w Warszawie, córka Konstantego i Marii z domu Wilczek; zamężna: Horst-Jürgen Tittel; dzieci: Jan, Jörg, Mark. Wykształcenie: studia kompozytorskie w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej im. F. Chopina w Warszawie 1962–1966. W latach 1968–1970, jako stypendystka rządu francuskiego, studiowała w Paryżu u N. Boulangera i O. Messiaena, w Konserwatorium Paryskim (w klasie P. Schaeffera) oraz muzykę elektroniczną w Groupe de Recherches Musicales Radia Francuskiego i muzykologię u J. Chailley na Uniwersytecie Paryskim. Niezależny kompozytor tworzący, m.in.: muzykę symfoniczną i kameralną, operową, sceniczną, elektroniczną, telewizyjną oraz

filmową. Ważniejsze kompozycje: [na orkiestrę:] *Eclairs* 1969, *Symfonia* 1975; [koncerty:] fortepianowy 1974, skrzypcowy 1975, 1981, kontrabasowy 1981, wiolonczelowy 1994; [opery:] *Kolonia karna* według F. Kafki 1968, *Trojanki* według Eurypidesa 1972, *Bramy rajy* według J. Andrzejewskiego 1984, *Przyływy i odpływy* (premiera odbyła się w Gdańsku podczas obchodów 1000-lecia miasta) 1997; [balet:] *Mały Książę* według A. de Saint-Exupéry 1976; [kompozycje kameralne:] *Sonata październikowa* (na pamiątkę wyboru *Karola Wojtyły na papieża*) na fortepian solo 1978, *Four seasons' Greetings* na orkiestrę smyczkową i sześciu solistów 1988–1989, *Tre contra tre* na flet, obój, altówkę i perkusję 1979, *Trio per trio* na flet, skrzypce i klawesyn 1981, *I Kwartet smyczkowy „La Vita”* 1983, *Cantus Aeternus II* kwartet smyczkowy 1988, *Stabat Mater* na chór *a capella* 1993; [kompozycje elektroniczne:] *Phobos* 1969, *Le Danger* 1970, *Homo Faber* 1971–75, *Bartokalia* 1979, *Neue Kinderszenen* 1980; [muzyka filmowa:] *La Mort de Lord Chatterley* G. Katza 1972, *Sans toit ni loi* A. Varda 1985, *Le Jupon Rouge* G. Léfèvr'e 1987, *Kung Fu Master* A. Varda 1988, *Jeumont, 51 Minutes d'arrêt* G. Katza 1989, *Jacquot de Nantes* A. Varda 1991, *Un Air si pur* Y. Angelo 1997, 15 godzin muzyki do 36-odcinkowego serialu niemieckiego *Stahlkammer Zürich* (scenariusz: J. Bruzdowicz i J. Tittel), do którego nagrania w Warszawie trwały 6 lat. Kompozycje na zamówienie francuskiego radia i francuskiego ministerstwa kultury. Nagrała płyty i kasyety wideo. Jako krytyk muzyczny współpracowała z polskimi miesięcznikami „Jazz” (Warszawa) 1963–1967 i „Ruch Muzyczny” (Warszawa) 1968–1972. Założycielka i sekretarz generalny polskiej sekcji Jeunesses Musicales w Warszawie 1963–1968; założycielka Groupe International de Musique Electroacoustique de Paris 1968–1972. Prezes i założyciel Towarzystwa im. F. Chopina i K. Szymanowskiego w Belgii 1982. Członek Międzynarodowej Federacji Towarzystw F. Chopina w Warszawie 1985–. W 1997 zaproszona (jako jedyna kobieta wśród 12 kompozytorów z całego świata) przez watykański Komitet Obchodów Wielkiego Roku Jubileuszowego 2000 do udziału w zamkniętym konkursie na Hymn Jubileuszowy. Laureatka nagród, m.in.: Nagrody Związku Kompozytorów Polskich 1967, nagrody „Złotego Lwa” na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Wenecji za muzykę do filmu *Sans toit ni loi* 1985. Miejsce zamieszkania: Belgia, Francja.

**DOBROWIECKI Tadeusz Paweł**, inżynier elektroniki; ur. 15 stycznia 1952 w Warszawie, syn Janusza i Krystyny z Chorążyków, żonaty: Krisztina Borovi (handlowiec); dzieci: Zofia, Piotr. Wykształcenie: studia z zakresu elektroniki 1970–1975 oraz studia doktoranckie 1975–1980 na Uniwersytecie Technicznym w Budapeszcie. Konstruktor w Przemysłowym Instytucie Elektroniki w Warszawie 1980–1981; młodszy pracownik naukowy 1981–1985, starszy pracownik naukowy 1985–1992, a następnie docent (1992) Uniwersytetu Technicznego w Budapeszcie. Główne kierunki działalności naukowej: przetwarzanie danych; przetwarzanie informacji; analiza sygnałów; zastosowanie sztucznej inteligencji w technice pomiarowej. Autor licznych prac naukowych, opublikowanych w czasopismach specjalistycznych i wydawnictwach konferencyjnych. Członek: The Institute of Electrical and Electronics Engineers w USA 1986, Węgierskiego Związku Inżynierów Elektroników i Automatyków. W 1997 otrzymał tytuł honorowy „Széchenyi Profesor”. Zainteresowania/hobby: hodowla roślin ozdobnych, historia lotnictwa wojskowego, lingwistyka. Miejsce zamieszkania: Węgry 1981–

**DRUŹDŻEL Marek Józef**, informatyk, nauczyciel akademicki; ur. 7 października 1957 w Radomiu, syn Edwarda i Reginy z Szymczaków. Wykształcenie: Politechnika Warszawska (elektronika) 1976–1981, Technische Universiteit Delft w Delft (informatyka) 1982–1985, (elektronika) 1984–1987; studia doktoranckie na Carnegie Mellon University w Pittsburghu (USA) 1988–1992. Pracownik naukowy (na zaproszenie) IBM Thomas J. Watson Research Center Yorktown w Heights (USA) 1987–1988; asystent Carnegie Mellon University w Pittsburghu 1988–1991; pracownik naukowy: Rockwell International Science Center w Palo Alto 1992, Institute for Decision Systems Research w Palo Alto 1993, Carnegie Mellon University w Pittsburghu 1993; profesor University of Pittsburgh w Pittsburghu 1993–. Prowadzi badania naukowe w dziedzinie zastosowań rachunku prawdopodobieństwa i teorii decyzji we wspomaganiu decyzji. Projekty obejmują systemy do wspomagania decyzji o charakterze strategicznym w organizacjach, interfejsy programów do wspomagania decyzji z ich użytkownikami oraz budowę systemów wspomagania decyzji medycznych (medyczne systemy diagnostyczne lub systemy planowania terapii medycznych). Uczestnik

konferencji i sympozyjów naukowych oraz wykładowca na wielu uniwersytetach i w ośrodkach naukowych. Autor referatów i publikacji naukowych w czasopismach specjalistycznych. Finalista Olimpiady Fizycznej w Polsce 1976. Laureat grantu National Science Foundation Faculty Early Career Development 1996–2000. Członek: American Association for Artificial Intelligence 1989–, The Institute of Electrical and Electronic Engineers 1988–, Institute for Operations Research and Management Science 1993–, Association for Uncertainty in Artificial Intelligence 1989–, European Association for Decision Making 1989–, Sigma Xi The Scientific Research Society 1994–. Miejsce zamieszkania: USA 1987–.

**DUBISKI Stanisław Roman**, lekarz immunolog, nauczyciel akademicki; ur. 21 sierpnia 1929 w Warszawie, syn Józefa i Zofii z d. Maltze. Wykształcenie: Akademia Medyczna we Wrocławiu (medycyna) 1948–1953, Śląska Akademia Medyczna w Zabrzu Rokitnicy (studia doktoranckie z zakresu mikrobiologii) 1954–1957, stypendium w laboratoriach w Londynie (badania grup krwi) i Cambridge (immunologia przeciwciał) 1958 oraz na Uniwersytecie w Toronto (regulacja i genetyka odpowiedzi immunologicznej) 1961–1963. Asystent Zakładu Mikrobiologii Akademii Medycznej we Wrocławiu, a następnie w Instytucie Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN we Wrocławiu 1951–1954; starszy asystent, a następnie adiunkt Zakładu Mikrobiologii Śląskiej Akademii Medycznej w Zabrzu Rokitnicy 1954–1959; kierownik Zakładu Serologii w Instytucie Hematologii w Warszawie 1959–1961; dyrektor Laboratorium Immunologicznego szpitala Toronto Western w Toronto 1963–1978; adiunkt, docent, a następnie profesor nadzwyczajny i zwyczajny Uniwersytetu w Toronto 1963–1994; visiting professor Basel Institute of Immunology w Basel (Szwajcaria). Organizator i wykładowca kursów szkoleniowych dla polskich lekarzy urodźców w Kanadzie 1982–1983. Współorganizator VI Międzynarodowego Kongresu Immunologów w Toronto 1986. Autor, współautor i wydawca ponad 130 publikacji naukowych w języku polskim, francuskim i angielskim oraz licznych referatów na zjazdach i konferencjach naukowych. Autor około 300 artykułów popularno-naukowych i naukowo-muzycznych m.in. w „Związkowcu” (Toronto), „Głosie Polskim” (Toronto), „Przekroju” (Kraków), „Ruchu Muzycznym” (Warszawa). W latach 1986–1989 (wspólnie z Anną Dubiską) opublikował ok. 150 minifelietonów *Pigułki*

*Polish Canadian Action Group* w polonijnej prasie kanadyjskiej. Tłumacz kilku książek. Wiceprezes Polsko-Kanadyjskiego Towarzystwa Muzycznego 1989–. Członek m.in.: New York Academy of Sciences 1961–1994, British Society for Immunology 1958–94, American Association of Immunologists 1964–1994, Canadian Society for Immunology (prezes 1973–1975) 1966–1994, International Union of Immunological Societies (członek rady) 1974–1980, Polish Canadian Action Group w Toronto 1982–1989, The Ernest Witebsky Center for Immunology w Buffalo 1990–1998. Laureat nagrody Fundacji A. Jurzykowskiego w Nowym Jorku 1995. Zainteresowania/hobby: muzyka, opera.

**FANGOR Wojciech (Voy)**, artysta malarz; ur. 15 listopada 1922 w Warszawie, syn Konrada i Wandy z Chachłowskich. Wykształcenie: studia artystyczne w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie (dyplom 1946). Docent na Wydziale Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie 1953–1961; stypendysta Institute for Contemporary Art w Waszyngtonie 1962; stypendysta Ford Foundation w Berlinie Zachodnim 1964–1965; wykładowca malarstwa w Bath Academy of Art w Corsham (Wielka Brytania) 1965–1966; wykładowca Graduate School of Design, Harvard University w Cambridge 1967–1968; profesor Fairleigh Dickinson University w Madison 1966–1982. Uprawia malarstwo sztalugowe i ścienne, grafikę i rysunek. Uczestnik licznych międzynarodowych wystaw zbiorowych. Wystawy indywidualne, m.in.: Klub Młodych Artystów i Naukowców (Warszawa) 1949, Salon Nowej Kultury (Warszawa) 1958, Institute of Contemporary Art (Waszyngton) 1962, Galerie Lambert (Paryż) 1963, Museum Schloss Morsbroich (Leverkusen) 1964, Galerie Falazik (Bochum) 1964, Galerie Springer (Berlin Zachodni) 1965, Dom Galerie (Kolonia) 1966, Kunstverein (Stuttgart) 1966, Galerie Chalette (Nowy Jork) 1967, 1969, 1970, Volksschule (Kolonia) 1968, The Solomon R. Guggenheim Museum (Nowy Jork) 1970, Fort Worth Art Museum (Teksas) 1971, University Art Museum (Berkley) 1971, Summit Art Center (Summit) 1973, Chalette International Gallery (Nowy Jork) 1974, Hokin Gallery (Chicago) 1974, Galerie Jöllenbeckm (Kolonia) 1977, Walter Kelly Gallery (Nowy Jork) 1978, Bodley Gallery (Nowy Jork) 1983, Galeria Zachęta (Warszawa) 1990, Mitchell Albus Gallery (Nowy Jork) 1993, Muzeum Sztuki (Radom) 1994, Muzeum Okręgowe (Chełm) 1995, Galeria Stara (Lublin) 1995. Prace w licznych

kolekcjach prywatnych i państwowych m.in.: w Muzeum Narodowym w Warszawie, Muzeum Sztuki w Łodzi, Muzeum Narodowym w Poznaniu, Muzeum Sztuki w Radomiu, Muzeum Sztuki w Chełmie, Solomon R. Guggenheim Museum w Nowym Jorku, Museum of Modern Art w Nowym Jorku, University Art Museum w Berkeley, San Antonio Museum of Art w Teksasie, The Phillips Collection w Waszyngtonie, Newark Museum w Newark, State Museum w Trenton, The Aldrich Museum of Contemporary Art w Ridgefield, Rose Art Museum (Brandeis University) w Waltham, Chase Manhattan Bank w Nowym Jorku, Carnegie Museum of Art w Pittsburgu, Hirshhorn Museum w Waszyngtonie, Ackland Museum of Art (University of North Carolina), The Power Gallery of Art w Sidney, Stedelijk Museum w Amsterdamie, Schloss Morsbroich Museum w Leverkusen, Museum des XX Jahrhunderts w Berlinie, Aachen Museum w Aachen, Museum of Art w Monachium, Everson Museum of Art w Syracuse, Milwaukee Museum of Art w Milwaukee, H.F. Johnson Museum of Art (Cornell University) w Ithaca, The Denver Art Museum w Denver, Harlem Museum w Nowym Jorku. Laureat nagrody Fundacji A. Jurzykowskiego 1978. Odznaczenia: Złoty Krzyż Zasługi. Miejsce zamieszkania: USA 1966–.

**FIDOS Henryk**, inżynier mechanik; ur. 18 sierpnia 1919 w Sulitrowicach (pow. radomski), syn Józefa i Anny z Pejasów; żonaty: Krystyna (lekarz stomatolog); dzieci: Michael (lekarz laryngolog). Wykształcenie: studia na Wydziale Mechanicznym Politechniki Warszawskiej 1946–1951; studia doktoranckie w Wyższej Szkole Technicznej w Monachium 1966–1969. Starszy asystent i wykładowca Katedry Odlewnictwa Politechniki Warszawskiej 1951–1964; inżynier w Siemens Forschung Zentrum w Erlangen (Niemcy) 1965–1971; pracownik naukowy Uniwersytetu w Waterloo (Kanada) 1972–1973; szef (Senior Chief Research Officer) Departamentu Metalurgii w Pretorii 1978–1982; współpracownik (egzaminator inżynierii materiałowej) na uniwersytecie w Durbanie 1978–1982; konsultant ds. metalurgii i inżynierii materiałowej w biurze konsultingowym Dr H. Fidos&Associates w Pretorii 1985–1994. Główne kierunki działalności naukowej: metaloznawstwo; inżynieria materiałowa; metalurgia proszków w zastosowaniu do żeliwa sferoidalnego, stali, metali nieżelaznych oraz do wytwarzania nadstopów do silników odrzutowych. Autor licznych



artykułów naukowych, raportów, rozdziałów w pracach zbiorowych oraz książek: *Nowoczesne metody odlewania* (Warszawa 1959), *Formierstwo* (Warszawa 1962). Członek, m.in.: Polskiego Instytutu Naukowego w Ameryce (Nowy Jork) 1970–, Instytutu Odlewnictwa Republiki Południowej Afryki 1973–, New York Academy of Science 1996–. Odznaczenia: Srebrny Medal Stowarzyszenia Techników Odlewników Polskich, Morganite Medal i Alexander Medal (przyznane przez Instytut Odlewnictwa Republiki Południowej Afryki). Zainteresowania/hobby: muzyka kameralna, teatr, książki filozoficzne. Miejsce zamieszkania: Republika Południowej Afryki 1973–.

**JABŁOŃSKI Przemysław Tadeusz**, psycholog, tłumacz; ur. 31 maja 1966 w Warszawie, syn Bolesława i Joanny z Salskich. Wykształcenie: studia psychologiczne: Akademia Teologii Katolickiej w Warszawie 1984–1989, Uniwersytet Katolicki w Nijmegen (Holandia) 1989–1992. Doktorant Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie 1992–1996; pracownik naukowy Uniwersytetu Katolickiego w Nijmegen 1993–1998; tłumacz i właściciel biura tłumaczeń języków Europy Centralnej i Wschodniej (tłumaczenia naukowe oraz sądowe i ekonomiczne) 1993–; ekspert ds. integracji młodzieży obcego pochodzenia trudnej wychowawczo prowincji Brabancja Flamandzka w Louvain (Belgia) 1999; pracownik naukowy Uniwersytetu Katolickiego w Louvain 2000–. Główne kierunki badań naukowych: psychologia religii (badania nad rozumieniem języka religii); psychologia międzykulturowa i kulturowa (m.in.: badania społeczności Polaków mieszkających w Brukseli; organizacja sieci doradców dla konsultantów pracujących z młodzieżą trudną wychowawczo obcego pochodzenia). Autor i współautor publikacji naukowych w czasopismach specjalistycznych i pracach zbiorowych. Członek: American Academy of Religion, Society for Scientific Study of Religion, Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, Rady ds. Integracji Prowincji Brabancja Flamandzka (Rady Nadzorczej), Młodzieżowego Centrum Kulturalnego „de Fabriek” w Brukseli (Rady Nadzorczej), Rady Polonii Belgijskiej (aspirant). Miejsce zamieszkania: Belgia 1993–.

**JANCZEWSKI Lech Jan**, inżynier; ur. 12 marca 1943 w Warszawie, syn Henryka i Anieli z domu Lówy; żonaty: Halina Jabłońska (matematyk); dzieci: Piotr. Wykształcenie: Wydział Elektroniki

Politechniki Warszawskiej 1960–1966; School of Engineering, University of Toronto 1968–1970; doktorat na Politechnice Warszawskiej 1970–1972. Starszy asystent w Przemysłowym Instytucie Automatyki i Pomiarów w Warszawie 1965–1968; asystent (teaching assistant) na University of Toronto 1968–1970; starszy konstruktor w Instytucie Maszyn Matematycznych, Zakład Minikomputerów w Warszawie 1972–1974; naczelnik Wydziału Systemów Komputerowych w Zjednoczeniu Informatyki ZETO w Warszawie 1974–1977; dyrektor Centrum Obliczeniowego Ministerstwa Przemysłu Maszynowego w Warszawie 1977–1981; wykładowca w Szkole Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie 1977–1983; główny specjalista w Instytucie Organizacji Przemysłu Maszynowego w Warszawie 1981–1983; kierownik projektu w Ministerstwie Finansów i Ekonomii w Minna (Nigeria) 1983–1986; profesor nadzwyczajny The University of Auckland (Nowa Zelandia) 1986–. Główne kierunki badań naukowych: projektowanie systemów informatycznych i systemów zabezpieczenia danych. Autor ponad 100 artykułów w czasopismach naukowych i materiałach konferencyjnych oraz publikacji książkowych, m.in. *Internet & Intranet Security Management: Risks and Solutions* (Hershey 2000). Prezes New Zealand Information Security Forum 1996–. Członek: Związku Harcerstwa Polskiego (kierownik Biura Młodzieżowych Patentów Kwatery Głównej) 1962–1983, Polskiego Towarzystwa Informatycznego (współzałożyciel) 1980–1983, New Zealand Computer Society (czł. Rady Nadzorczej) 1989–, Information Resources Manmanagement Association w USA (reprezentant na Nową Zelandię) 1991–, Computer Security Institute w USA 2000–. Honorowy Obywatel Fromborka; uhonorowany tytułem „Zasłużony Bieszczadom”. Odznaczenia: Krzyż za Zasługi dla ZHP, brązowa odznaka „Za zasługi w obronności kraju”. Zainteresowania/hobby: żeglarstwo, modelarstwo samolotowe. Miejsce zamieszkania: Nigeria 1983–1986, Nowa Zelandia 1986–.

**JEŻEWSKI Krzysztof Andrzej**, pseudonim Paweł Molski, Rémy de Marquoin, pisarz, tłumacz; ur. 24 kwietnia 1939 w Warszawie, syn Janusza i Zofii z Czartkowskich. Wykształcenie: Uniwersytet Warszawski (romanistyka) 1956–1963 i Uniwersytet Paryski (polonistyka) 1973–1975. Redaktor w Państwowym Instytucie Wydawniczym w Warszawie 1964–1966; redaktor w audycji polskiej Office

de Radiodiffusion-Télévision Française w Paryżu 1971–1973. Jako tłumacz zadebiutował w 1959 na falach redakcji poetyckiej Polskiego Radia i w 1960 na łamach „Współczesności”, jako poeta w 1968 w miesięczniku „Poezja”. Organizator, reżyser i recytator podczas wieczorów poetycko-muzycznych (w języku polskim i francuskim) we Francji, m.in. „Chopin i Norwid”, „Józef Piłsudski w poezji polskiej”, „Polska poezja mistyczna XVI–XX wieku”. Autor publikacji książkowych, m.in.: poezje: *Księga snów* (Kraków 1990), *Próba ognia* (Paryż 1990), *Winnice przestrzeni* (Kraków 1995), *Muzyka* (Warszawa 1995, przekład francuski Paris 1994), *Znak pojednania* (Poznań 1999), *Kryształowy ogród* (Kraków 2000); przekłady na język polski oraz opracowania, m.in.: J. Gorostizy *Śmierć nieskończona* (Warszawa 1971), P. Surera *Współczesny teatr francuski* (Warszawa 1973), O. Paza *Poezje wybrane* (Warszawa 1981), *W blasku legendy. Kronika poetycka życia Józefa Piłsudskiego* (Paryż 1988); przekłady na język francuski (współautor), m.in.: W. Gombrowicza *Journal 1957–1960* (Paris 1976), A. Kuśniewicza *Le Roi des Deux-Siciles* (Paris 1978) – nagroda Séguier 1978, W. Gombrowicza *Journal 1961–1969* (Paris 1981) – nagroda za najlepszą zagraniczną książkę roku, C. Norwida *Choix de poèmes* (Paris 1983), C. Miłosza *Terre inépuisable* (Paris 1988), B. Schulza *Correspondance et essais critiques* (Paris 1991), A. Zaniewskiego *Mémoires d'un rat* (Paris 1994), Jana Pawła II *Mon livre de méditations* (Paris 2004), K. K. Baczyńskiego *L'Insurrection angélique* (Bruxelles 2004), C. Norwida *Vade-mecum* (Montricher 2004). Współautor prac zbiorowych, kilku antologii poezji polskiej w języku francuskim oraz autor przekładów, artykułów (m.in. dotyczących polskiej muzyki), recenzji, wywiadów i polemik we francuskiej, polskiej i polonijnej prasie literackiej, m.in.: „Cahiers de l'Est” (Paryż), „Lettre Internationale” (Paryż), „Cahiers Bleus” (Troyes), „Liberté Politique” (Paryż), „Więź” (Warszawa), „Tygodnik Powszechny” (Kraków), „Zeszyty Literackie” (Warszawa), „Tygiel Kultury” (Łódź), „Kultura” (Paryż), „Nasza Rodzina” (Paryż), „Głos Katolicki” (Paryż), „Teczka” (Paryż). Członek zespołu redakcyjnego „Nouveaux Cahiers de l'Est” (Paryż) 1991–1992. Stypendysta Centre National des Lettres 1983, 1991, 1996 i 2000. Nagrody: Stowarzyszenia Autorów „Zaiks” 1987 oraz nagrody im. K. Jeleńskiego 1990. Prezes stowarzyszenia Les Amis de C. K. Norwid w Paryżu 2003–. Członek: Związku Literatów Polskich 1978–1983,

Stowarzyszenia Pisarzy Polskich 1988–, Polskiego Pen Clubu 1991–, Towarzystwa Historyczno-Literackiego w Paryżu 1990–, Związku Autorów i Kompozytorów Sceny w Warszawie 1970–, Association des Traducteurs Littéraires de France 1980–. Miejsce zamieszkania: Francja 1970–. Lit.: Arch. IRB (ankieta biograficzna).

**JĘDRZEJEWSKA Agnieszka** (Myoshu Agnes), lekarz, kapłan buddyjski tradycji Jodo Shinshu; ur. 26 grudnia 1942 w Warszawie, córka Władysława i Jadwigi z Łapińskich; zamężna: Esho Muraishi (kapłan buddyjski); dzieci: Stanisław (urzędnik), Joanna (kapłan buddyjski). Wykształcenie: studia lekarskie w Akademii Medycznej w Warszawie 1967; specjalizacja z neurologii w Instytucie Psychoneurologicznym w Pruszkowie 1974; doktorat w Instytucie Psychoneurologicznym w Warszawie 1974; specjalizacja z neuropatologii 1976 i patomorfologii 1978 w Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego w Warszawie; habilitacja w Instytucie Psychiatrii i Neurologii w Warszawie 1984. Adiunkt, docent, a następnie kierownik Pracowni Mikroskopii Elektronowej Zakładu Neuropatologii Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie 1983–1990. Kapłan buddyjski tradycji Jodo Shinshu 1992–. Świecenia wstępne (kikyoshiki) w Berlinie 1988, święcenia kapłańskie w Kyoto 1992, święcenia szczególne (bomorishiki) – jako jedyny cudzoziemiec 1997. Jedna z trzech dyrektorów Zarządu Świątyni Jodo Shinshu w Jokohamie. Autorka artykułów z zakresu neurologii, neuropatologii i buddyzmu oraz publikacji książkowych: w języku polskim *Jaśniejąca twarz Buddy* (Warszawa 1996) i w języku japońskim *Wyzwolona przez Nembutsu* (Tokyo 1997), *Energia Buddy* (Kyoto 1998). Propagatorka medycyny naturalnej, szczególnie ziołolecznictwa. Uczestniczka dorocznych kongresów Shin buddyjskich. Członek: Polskiego Towarzystwa Neurologicznego 1967–, Stowarzyszenia Neuropatologów Polskich 1967–, International Society of Neuropathology 1969–, International Association of Buddhist Culture 1985–, International Association for Shin Buddhist Studies 1985–, Stowarzyszenia Rodzin Świątyń Jodo Shinshu 1989–, Stowarzyszenia Kapłanów Japońskich Jodo Shinshu 1992–, Opat Sanghi Jodo Shinshu 1996–, Stowarzyszenia Bomori 1997–, College Woman Association of Japan 1999–. Miejsce zamieszkania: Japonia 1990–.

**MISSUNA Andrzej Michał**, architekt; ur. 22 października 1939 w Milanówku k. Warszawy, syn Olgierda i Haliny Szyszkowskiej; dzieci: Jakub Rafał (ekonomista, prawnik), Paweł Sebastian (inżynier). Wykształcenie: Wydział Architektury Politechniki Warszawskiej 1959–1965 i Kungliga Tekniska Högskola w Sztokholmie 1972–1975. Architekt-projektant w sztokholmskich biurach architektonicznych: Ernst Grönwall Arkitektkontor 1965–1968, Hakon Ahlberg Arkitektkontor 1970–1973, Axelsson& Borowski Arkitektkontor 1984–1988, FFNS Arkitektkontor AB 1988–1995. W 1968–1969 był asystentem prof. S. Hesselgrena przy Kungliga Tekniska Högskola w Sztokholmie. Właściciel studia projektowego w 1975–1984 i 1996– oraz galerii sztuki w Sztokholmie 1976–1979. Laureat konkursów architektonicznych. Autor projektów i realizacji, m.in.: szkoły w Tyresö, Nynashamu, Norrtälje i Mulsjö; projektu przebudowy nadbrzeża starego miasta w Sztokholmie; centrum sportowego w Edsviken; osiedla mieszkaniowego w Uppsali (120 mieszkań), Örebro (42 mieszkania) i Bromma (250 mieszkań); stadionu hokejowego w Sztokholmie; kilku willi i domów spokojnej starości oraz fabryki w Kętrzynie i wielu innych projektów. Członek Stowarzyszenia Architektów Szwedzkich 1965–. Miejsce zamieszkania: Szwecja 1965–.

**MUSZYŃSKA Agnieszka**, z Galinowskich, inżynier, konstruktor, specjalistka w dziedzinie drgań układów mechanicznych, nauczyciel akademicki; ur. 10 października 1935 w Warszawie, córka Zdzisława i Widy Wandy z Jellinków. Wykształcenie: Wyższa Szkoła Techniczna im. Baumana w Moskwie 1953–1955, Politechnika Warszawska 1955–1960; doktorat 1961–1966 i habilitacja w Instytucie Podstawowych Problemów Techniki PAN w Warszawie. W 1998 tytuł profesora nauk technicznych, nadany przez Prezydenta RP. Konstruktor w Fabryce Wyrobów Metalowych „Famed 9” w Warszawie 1960; konstruktor w Centralnym Biurze Konstrukcyjnym Narzędzi w Warszawie 1960–1961; adiunkt Instytutu Podstawowych Problemów Techniki PAN w Warszawie 1966–1978; visitingprofessor Institut National des Sciences Appliquées w Lyonie (Francja) 1975–1977; docent w Instytucie Podstawowych Problemów Techniki PAN w Warszawie 1978–1982; visitingprofessor uniwersytetu w Dayton 1980–1981; dyrektor naukowy i członek rady dyrektorów w Bently Rotor Dynamics Research

Corporation w Minden 1981–; wykładowca i członek rady Wydziału Mechanicznego uniwersytetu w Reno (Newada, USA) 1984–1989. Wykładowca wybranych zagadnień dynamiki wirników i kontrolowania drgań w układach mechanicznych na kursach organizowanych przez instytucje i uniwersytety, m.in.: w USA i Polsce. Główne kierunki badań naukowych: teoria drgań układów mechanicznych; diagnostyka drgania maszyn. Organizatorka i członek komitetów organizacyjnych sesji i sympozjów naukowych. Kierownik redakcji i redaktor naukowy rocznika PAN „Zagadnienia drgań nieliniowych” 1967–1980. Redaktor i współredaktor naukowy publikacji: *Dynamika maszyn* (Warszawa 1974), *Dynamika maszyn – regulacja drgań w maszynach* (Warszawa 1978), *Instability of Rotating Machinery* (New York 1985), *Rotating Machinery Dynamics* (New York 1987). Redaktor czasopism: „Transactions of the ASME, Journal of Vibration, Acoustics, Stress and Reliability in Design” 1988–1994, „International Journal of Rotating Machinery” 1994–1996. Stały recenzent czasopism specjalistycznych. Autorka ok. 250 publikacji w czasopismach naukowych, materiałach konferencyjnych i pracach zbiorowych. Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego Międzynarodowych Sympozjów Zjawisk Transportowych i Dynamiki w Maszynach Wirnikowych, i organizatorka sympozjum ISROMAC-7 w Honolulu 1998. Członek: American Academy of Sciences 1985–, Douglas County Republican Women’s Club 1997–. Uhonorowana tytułem „Fellow of the ASME” przez American Society of Mechanical Engineers (stowarzyszenie liczące ok. 100 tys. członków, z których ok. 1 tys. nosi tytuł „Fellow”, w tym tylko 10 kobiet). Laureatka nagród: Best Paper of the Year 1986 (American Society of Experimental Mechanics) 1986, Invention/New Technology (NASA) 1990, Best Paper of the Year 1991 (American Society of Mechanical Engineers, Gas Turbine Division) 1991, Distinguished Rescard Avard for Research Archivements in the Field of Rotating Machinery (Pacific Center of the Thermal – Fluid Engineering) 1996, Women Entrepreneur of the Year 1997 (Douglas County) 1997. Odznaczenia: Złoty Krzyż Zasługi. Miejsce zamieszkania: Stany Zjednoczone 1980–.

**NICKLASSON-MŁYNARSKA Joanna**, z Młynarskich, nauczyciel akademicki, redaktor, autorka publikacji dydaktycznych i przewodników turystycznych; ur. 8 stycznia 1950 w Warszawie, córka

Mieczysława i Eugenii z Kellerów; zamężna: Gunnar Nicklasson (publicysta); dzieci: Linda. Wykształcenie: studia na uniwersytecie w Lund (pedagogika, historia literatury i języków słowiańskich) 1972–1976 i w Szkole Malarskiej przy uniwersytecie w Lund 1989. Stypendystka Związku Pisarzy Szwedzkich 1993, 1994, 1997. Wykładowca j. polskiego w Kursverksamheten przy Uniwersytecie w Lund 1975–i w Wyższej Szkole Pedagogiczna w Malmö 1983–1992. Autorka publikacji dydaktycznych: *Polska 1*, podręcznik, ćwiczenia, taśma dźwiękowa (Lund 1977), *Polska 2*, podręcznik, ćwiczenia, taśma dźwiękowa (Lund 1979), *Tala polska* (Lund 1995), *Polska direkt*, podręcznik, film wideo (Lund 1996), *Polish direct*, wersja angielska (Lund 1998); współautorka przewodników turystycznych: *Polen – resa i tid och rum* (Halmstad 1991 i 1997), *Danmark – grannland i Norden* (Halmstad 1993), *Tyskland – fran Östersjöntill Alperna* (Halmstad 1995), *Frankrike – resor i franskalandskap* (Halmstad 1997); redaktor i współautorka dwujęzycznej antologii o stosunkach polsko-szwedzkich: *Szwecja – Polska. Lata rywalizacji i przyjaźni* (Sztokholm 1999). Odznaczenia: Order Zasługi RP V kl. Zainteresowania/hobby: malarstwo, ceramika, fotografia. Miejsce zamieszkania: Szwecja 1972–.

**PALASIŃSKA Maria Anna**, artysta plastyk; ur. 14 czerwca 1952 w Warszawie, córka Jana i Marty z Górskich; zamężna: Jacek Pałasiński (dziennikarz); dzieci: Julia, Jan. Wykształcenie: studia na Wydziale Projektowania Plastycznego Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie 1971–1976. Dyrektor artystyczny Teatru Galerii „Łata” w Warszawie 1974; grafik studenckich festiwali teatralnych 1974–1975; współpracownik (ilustracje, projekty okładek) Niezależnej Oficyny Wydawniczej „Nowa” w Warszawie 1977–1982; niezależny artysta grafik we Włoszech 1982–; współwłaścicielka i dyrektor artystyczny wydawnictwa „PSIK editore” w Castel Madama, Włochy (publikującym książki w różnych językach, m.in. tomiki poezji w oryginalnej oprawie graficznej). Uprawia malarstwo, grafikę, rysunek, projektowanie graficzne i fotografię. Od 1995 tworzy ekoreliefy (kompozycje plastyczne, głównie malarskie, z materiałów starych i zużytych, jak np. drewniane deski czy kawałki płyt paździerzowych). Autorka plakatów (m.in. 10 plakatów NSZZ „Solidarność” w stanie wojennym), układów graficznych książek i czasopism, serii książek, okładek, kalendarzy,

katalogów, prospektów, ilustracji, znaków graficznych i symboli. Współpracowała, m.in. z wydawnictwami: Edizioni Messaggero Padova, San Francesco Patrono d'Italia, Mursia, Edizioni Coletti, Sugarco, Verlag J. Berg München. Włoska korespondentka miesięcznika „Art & Business” (Warszawa) 1995–. Uczestniczka targów sztuki i wystaw zbiorowych w Polsce, USA i we Włoszech. Wystawy indywidualne, m.in.: Dzielnicowy Dom Kultury (Warszawa Ochota) 1972, Galeria Boom (Warszawa) 1973, Teatr Galeria „Łata” (Warszawa) 1974, Al tempo ritrovato (Rzym) 1996; Instytut Kultury Polskiej (Rzym) 1997; Konsulat Generalny RP (Mediolan) 1998. Laureatka nagrody: w konkursie na znak graficzny Spółdzielni Artystów Plastyków WZÓR, Warszawa 1979; za projekt plakatu Konferencji Episkopatu Włoskiego, Rzym 1991; za fotografię miesięcznika „Tutti Fotografi”, Mediolan 1995; za ekoreliefy na X Międzynarodowym Konkursie Malarstwa, Rzeźby i Fotografii w Tivoli 1996. Miejsce zamieszkania: Włochy 1982–.

**PAWŁOWSKA-GOPIKIAN Maria**, aktorka, piosenkarka; ur. 28 sierpnia 1935 w Warszawie, córka Stanisława i Zofii z Dobrowolskich; zamężna: Lazare Gopikian (muzyk, dyrygent). Wykształcenie: studia na Wydziale Aktorskim Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Warszawie 1953–1957; kursy w Petit Conservatoire de la Chanson Mme Mireille w Paryżu 1974–1980. Aktorka Teatru Powszechnego i Teatru Narodowego w Warszawie (role, m.in.: w *Hamlecie* W. Szekspira, *Weselu* S. Wyspiańskiego, *Damach i Huzarach* A. Fredry, *Balladynie* J. Słowackiego) 1957–1974; występy w Polskim Radiu i TV oraz na scenach kabaretowych, m.in. w warszawskim kabarecie „Pod Gwiazdami” H. Bielickiej, Klubie im. W. Pietrzaka 1960–1974. Tournée zagraniczne z kabaretami i polskimi music-hallami, m.in.: we Francji z R. Rolską i J. Oficerskim w „Uśmiech za uśmiech” 1967 oraz kilkumiesięczne występy z kwartetem muzyków francuskich w Teheranie i Bejrucie 1973–1974. Zapraszana do kabaretów słowiańskich w Paryżu: „Schéhérazade” 1969, „Tzarévitch” 1971, „Raspoutine” 1971, „La Grande Séverine” 1974. Piosenkarka „Etoile de Moscou” 1973–1994. Od 1994 gościnne występy estradowe i klubowe na zaproszenie, m.in. Club-Méditerranée i organizacji polonijnych. Uhonorowana Medalem Polskiej Agencji Artystycznej za popularyzację polskich piosenek i strojów ludowych za granicą 1991. Zainteresowania/



/hobby: stara porcelana, podróże, malarstwo. Miejsce zamieszkania: Francja 1976–.

**PAWŁOWSKI Jacek**, architekt; ur. 14 lutego 1958 w Warszawie, syn Janusza i Barbary z domu Kazimierczak; żonaty: Lidia Gawrońska (architekt krajobrazu); dzieci: Ksawery. Studia architektoniczne na Politechnice Warszawskiej 1978–1986. Architekt stażysta w biurze Klein et Muller Architectes w Luksemburgu 1986–1987; niezależny architekt 1987–, współpracujący, m.in. z biurami: Espace 3 w Luksemburgu 1987–1988, Clivaz-Coppey w Sion (Szwajcaria) 1987/1988, G5 architectes w Sierre (Szwajcaria) 1987–1988, Weber w Senninenbeg (Luksemburg) 1989, Fritsch et Paczowski architectes w Luksemburgu 1989–1990. Ważniejsze projekty, m.in.: Liceum Techniczne w Esch/Alzette; Espace Senior Rumelange; Centrum dla Osób Starszych na Howald; kompleks biurowy w Esch-Belval w Luksemburgu; zespół mieszkaniowy w centrum Esch; Poczta Główna w Luksemburgu (w systemie „open service”); projekt kwartału zabudowy w centrum Dudelange; plac główny i reorganizacja centrum we wsi Noertrange; téléboutique „Accinauto” w Luksemburgu; Poczta Bonnevoie w Luksemburgu (w systemie „open service”); poczta w centrum handlowym „Cactus” w Bascharage (w systemie „open service”); zagospodarowanie klubu „Saphir” w Mondorf-les-Bains; budynki wielorodzinne w Luksemburgu, Esch/Alzette, Dudelange, Moutfort, Colmar-Berg; „Auberge Royale” – hotel i restauracja (transformacja) w Esch/Alzette; plan urbanistyczny rozwoju przestrzennego gmin Winseler i Wellenstein; zagospodarowanie brzegów rzeki Sure w Esch-sur-Sûre; boiska i szatnie klubu piłkarskiego FC Rodange. Projekty nagrodzone w konkursach architektonicznych: wyróżnienie w konkursie na renowację ekologiczną dzielnicy mieszkaniowej Luksemburg-Bonnevoie (wspólnie z L. Pawłowską) 1987; IV nagroda w międzynarodowym konkursie na pomnik Wielkiej Księżnej Charlotty i zagospodarowanie placu St. Maximin w centrum Luksemburga (wspólnie z L. Pawłowską i U. Przyboś) 1989; I nagroda za projekt Centrum dla Osób Starszych w Howald (wspólnie z L. Pawłowską) 1991; I nagroda w konkursie na biura firmy DHL na warszawskim lotnisku Okęcie (wspólnie z A. Markowskim) 1994; wyróżnienie w międzynarodowym konkursie na biura firmy Agora s. a. i redakcję „Gazety Wyborczej” w Warszawie (wspólnie z L. Pawłowską

i M. Piwońskim) 1998; III nagroda w konkursie na projekt Domu Spokojnej Starości w Walkenraedt, Belgia (wspólnie z AUPA architectes) 1999, III nagroda w konkursie na zespół opieki zdrowotnej, mieszkania socjalne i dzielnicę zabudowy wielorodzinnej w Strassen 2001; II nagroda w konkursie na parking podziemny dla 400 samochodów i zagospodarowanie terenu kliniki St. Louis w Ettelbruck 2001; I nagroda w konkursie na zespół „Espace Senior” w Rumelange 2002. Współzałożyciel Niezależnego Zrzeszenia Studentów na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej 1980. Członek Związku Architektów i Inżynierów Luksemburskich. Miejsce zamieszkania: Luksemburg.

**PTASZYŃSKA Marta**, kompozytorka, perkusistka, nauczyciel akademicki; ur. 29 lipca 1943 w Warszawie, córka Juliusza i Romany z Sołygów; zamężna: Andrew Rafalski (programista komputerowy); dzieci: Julie (artystka malarka). Wykształcenie: Akademia Muzyczna w Warszawie (kompozycja i teoria muzyki) 1962–1968, Akademia Muzyczna w Poznaniu (perkusja); kompozytorskie studia podyplomowe u Nadii Boulanger w Paryżu oraz studia w zakresie muzyki elektronicznej w Office de Radio-Télévision Française w Paryżu (jako stypendystka rządu francuskiego) 1969–1970; The Cleveland Institute of Music w Cleveland (perkusja i kompozycja – zakończone doktoratem) 1972–1974. Wykładowca teorii muzyki i perkusji w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Warszawie 1970–1972; wykładowca kompozycji i perkusji: Bennington College w Bennington (USA) 1974–1977, Uniwersytet Kalifornijski w Berkeley 1979–1981; profesor kompozycji: Northwestern University w Evanston 1991–1997, Indiana University w Bloomington 1997–1998, uniwersytet w Chicago 1998–. Jej kompozycje wykonywane były na prestiżowych festiwalach muzycznych, m.in.: Festiwalu w Aspen (USA), Festiwalu Nowej Muzyki Fundacji Gulbenkiana w Portugalii, Warszawskiej Jesieni, Forum Perkusyjnym w Centrum Pompidou w Paryżu, Międzynarodowym Forum Nowej Muzyki w Meksyku, Międzynarodowych Zjazdach Towarzystwa Sztuk Perkusyjnych w USA oraz podczas Dni Muzyki Światowej organizowanych przez Międzynarodowe Towarzystwo Współczesnej Muzyki. Solistka perkusistka na festiwalach i estradach Europy oraz USA. Twórczość, m.in.: *Mobile* na perkusję 1975, *Krajobrazy snu, przestrzeni magicznych* na skrzypce i zespół perkusyjny 1979, *Sonety*

do *Orfeusza* na mezzosopran i orkiestrę kameralną 1982, *Opowieść zimowa* na orkiestrę smyczkową 1984, *Koncert* na marimbę i orkiestrę 1985, *Kwiaty Księżycy* na wiolonczelę i fortepian 1986, *Grafitto* na marimbę solo 1988, *Oskar z Alvy* opera telewizyjna 1988, *Pieśni rozpacz i samotności* na mezzosopran i fortepian 1989, *Impresje poetyckie* na fortepian i kwintet dęty 1991, *Holocaust Memorial Cantata* na 13 solistów, chór i orkiestrę symfoniczną 1992, *Pan Marimba* opera dziecięca 1998 oraz liczne kompozycje na zespoły dziecięce. W ramach prowadzonej akcji promocji muzyki polskiej w Stanach Zjednoczonych inicjatorka zorganizowania festiwalu muzyki polskiej w Public Library for the Performing Arts w nowojorskim Lincoln Center 1994 i 1996. Prezes Związku Kompozytorek Amerykańskich w Chicago 1998–, wiceprezes American Society for Polish Music 1991–1996. Członek: Związku Kompozytorów Polskich w Warszawie 1966–, Stowarzyszenia Autorów „Zaiks” 1972–, American Society of Composers, Authors and Publishers 1972–. Laureatka nagród amerykańskiego Towarzystwa Sztuk Perkusyjnych (za *Siderals* 1974, za *Classical Variations* 1976 oraz za *Concerto for Marimba and Orchestra* 1987), nagrody Polskiego Radia i TV (za napisaną do poematu G. Bayrona operę telewizyjną *Oskar z Alvy*) 1986, II nagrody na International Rostrum of Composers przy UNESCO w Paryżu (za utwór na orkiestrę smyczkową *Opowieść zimowa*) 1986, nagrody im. Alfreda Jurzykowskiego (Nowy Jork) 1997 oraz nagród American Society of Composers, Authors and Publishers w Nowym Jorku. Odznaczenia: Order Zasługi RP IV kl., Medal Związku Kompozytorów Polskich. Zainteresowania/hobby: teatr, malarstwo, sztuka i filozofia. Miejsce zamieszkania: USA 1973–.

**REGULSKA-ŚLUSARCZYK Hanna Elżbieta**, z Regulskich, chemik, działaczka polonijna; ur. 31 maja 1930 w Warszawie, córka Jana i Romany z Kulbickich; zamężna: Jan Waclaw Ślusarczyk (mechanik). W czasie II wojny światowej członek Szarych Szeregów 1943–1944. Wykształcenie: Uniwersytet Warszawski (fizyka, chemia) 1949–1954, (chemia fizyczna) 1959–1961. Asystentka w Centralnym Laboratorium Gazownictwa i Instytucie Chemicznej Przeróbki Węgla w Warszawie/Zabrzu 1953–1962; adiunkt: Instytutu Chemii Ogólnej w Warszawie 1962–1966, Instytutu Gazownictwa w Warszawie 1962–1974; asystent

University of New South Wales w Sydney 1976–1977. Autorka cotygodniowych opowiadań historyczno-krajoznawczych w programie polskim Radia Etnicznego SBS w Sydney 1979–89; koordynator i spiker programów Związku Polskiego w radiu uniwersyteckim w Newcastle 1978–88. Autorka opracowań naukowych w czasopismach zawodowych oraz artykułów w „Tygodniku Polskim” (Melbourne) i „Przełądzie Katolickim” (Sydney). Uzyskała 3 polskie patenty: [I] sposób otrzymywania dwumian aromatycznych 1969; [II] masy do oczyszczania gazu od siarkowodoru, związków cyjanowych i organicznych związków siarki 1971; [III] sposób oczyszczania gazu od związków siarkowych za pomocą amin aromatycznych 1973. Przyczyniła się do realizacji pomnika Pawła Strzeleckiego oraz nazwania wzgórza w Newcastle „Strzelecki Scenic Lookout”. Prowadzi badania dotyczące historii pierwszych Polaków żyjących w Newcastle. Przewodnicząca Polsko-Australijskiego Towarzystwa Historycznego w Newcastle 1989–. Członek Royal Australian Chemical Institute 1975–. Laureatka pięciu Konkursów Poezji Polonijnej (wiersze opublikowane w *Antologii Poezji Emigrantów w USA* 1992–1998). Miejsce zamieszkania: Australia 1974–.

**WOLSKI Andrzej**, reżyser filmowy; ur. 12 kwietnia 1952 w Warszawie, syn Jana i Jadwigi z Wilmańskich. Wykształcenie: Uniwersytet Warszawski (filologia klasyczna) 1971–1974, Sorbona (literatura francuska) w Paryżu 1977–1979, Université Vincenne, Ecole de Cinéma (film) w Paryżu 1879–1980. Staże zawodowe: Europejski staż FR3 i FEMIS (montaż filmowy na dysku optycznym) 1989, wirtualny montaż filmowy na AVID 1995, SCAM (staż i realizacja makiety na dysku numerycznym CD-Rom) 1996. Scenarzysta współpracujący z telewizją polską w Warszawie 1979–1980; współzałożyciel wydawnictwa VIDEO-KONTAKT w Paryżu 1983–1988; założyciel i właściciel Art & Fact Film w Paryżu 1988–1990; niezależny reżyser i scenarzysta 1982–. Od 1988 stały współpracownik telewizji francuskiej (TF1, France 2, France 3, Canal+, Arte, La cinquième, Planète). Reżyser licznych filmów dokumentalnych m.in. *Les Immigrés* (Vidéothèque de Paris) 1982, *Solidarność* (Vidéo Kontakt) 1985, *Manson* (TV-Radio Canada) 1986, *Emisariusze* (Vidéo Kontakt) 1987, *KOR – historia ruchu* (Vidéo Kontakt) 1988, *Moi, Gombrowicz* (FR3) 1989,

*Le plongeur de paestum* (CD Eposti, Roma) 1990, *Paris–Varsovie* (Le Sept/Arte) 1991, *Czesław Miłosz* (France 3) 1993, *Une journée particuliere de cinéma* (Canal+) 1994. Współrealizator filmów dokumentalnych z Agnieszką Holland: *Kultura* (Vidéo Kontakt) 1982, *KOR* (RTBF) 1983, *Czapski* (Vidéo Kontakt) 1984. Współautor (z Ritą Gombrowicz i Andrzejem Sewerynem) wersji teatralnej *Dzienników* Witolda Gombrowicza 1997. Współautor scenariusza do filmu Agnieszki Holland *Europa, Europa* 1990. Uonorowany Grand Prix Festival du Film d'Art. w Paryżu 2004. Miejsce zamieszkania: Francja.

**WRÓŃSKA-FRIEND Maria**, etnograf, kustosz muzealny; ur. 10 kwietnia 1953 w Milanówku, córka Tadeusza i Kazimiery z domu Biała; zamężna: Tony Friend (konsultant dla firm zagranicznych na Nowej Gwinei). Wykształcenie: studia etnograficzne na Uniwersytecie Łódzkim 1972–1978; doktorat w Instytucie Sztuki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie 1987. Kustosz Muzeum Azji i Pacyfiku w Warszawie 1977–1980; wykładowca James Cook University w Townsville (Australia) 1992–. W latach 1981–1991 przebywała w Papui Nowej Gwinei, współpracując z muzeami europejskimi przy tworzeniu kolekcji etnograficznych. Autorka artykułów poświęconych etnografii i kulturze materialnej Azji Południowo-Wschodniej oraz Nowej Gwinei w czasopismach zawodowych i publikacjach zbiorowych w języku polskim, angielskim i niemieckim, m.in.: w „Kwartalniku Historii Kultury Materialnej” (Warszawa), „Acta Universitatis Wratislaviensis” (Wrocław), „Museum National” (Melbourne), „Arts of Asia” (Hongkong), „Von Kokos zu Plastik” (Berlin). Współautorka katalogów wystaw: *Polish Folkart and Australia* (Adelaide 1999), *Roses and Red Earth. Polish Folk Art in Australia* (Melbourne 2000). Kustosz wystaw objazdowych: „Migrants from the Mountains” (poświęconej ludności Hmong z Laosu, osiadłej w Australii) 1995 oraz „Roses and Red Earth. Polish Folk Art in Australia”, prezentującej kontynuację tradycji polskiej sztuki ludowej w pracach 10 polskich artystów plastyków osiadłych w Australii. Członek: Australian Institute of Polish Affairs 1995–, International Council of Museums 1997–. Miejsce zamieszkania: Australia 1992–.

**Zbigniew Judycki**